

“ของหมั้นหรือสินสอดนั้น ฝ่ายชายทำเป็นสัญญาเงินกู้ได้หรือไม่?”

โดยนางสาวปัทรินทร์ นีระพล นิตกรปฏิบัติการ

ของหมั้นหรือสินสอดนั้น ฝ่ายชายทำเป็นสัญญาเงินกู้ได้หรือไม่?

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๔๓๗ การหมั้นจะสมบูรณ์เมื่อฝ่ายชายได้ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินอันเป็นของหมั้นให้แก่หญิงเพื่อเป็นหลักฐานว่าจะสมรสกับหญิงนั้น

เมื่อหมั้นแล้วให้ของหมั้นตกเป็นสิทธิแก่หญิง

สินสอด เป็นทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดามารดา ผู้รับบุตรบุญธรรมหรือผู้ปกครองฝ่ายหญิงแล้วแต่กรณี เพื่อตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส ถ้าไม่มีการสมรสโดยมีเหตุสำคัญอันเกิดแก่หญิงหรือโดยมีพฤติการณ์ซึ่งฝ่ายหญิงต้องรับผิดชอบ ทำให้ชายไม่สมควรหรือไม่อาจสมรสกับหญิงนั้น ฝ่ายชายเรียกสินสอดคืนได้

ถ้าจะต้องคืนของหมั้นหรือสินสอดตามหมวดนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๑๒ ถึงมาตรา ๔๑๘ แห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยลาภมิควรได้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ที่สำคัญ

การหมั้น คือ สัญญาจะสมรส โดยจะเป็นสัญญาหมั้นได้ก็ต่อเมื่อฝ่ายชายส่งมอบของหมั้นให้แก่หญิง ซึ่งจะต้องมีเจตนาที่จะไปจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย หากไม่มีเจตนาจะไปจดทะเบียนสมรส ของที่ฝ่ายชายมอบให้หญิงนั้น ไม่ถือว่าเป็นของหมั้น แต่เป็นการให้โดยเสน่หา และต้องมีการมอบของหมั้นนั้นให้แก่หญิงอย่างแท้จริง หากเพียงแต่สัญญาว่าจะมอบทรัพย์สินใช้ในอนาคต หรือเพียงแต่ทำสัญญาเงินกู้นั้น ไม่ใช่ของหมั้น

ส่วนสินสอดนั้น เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายชายให้แก่บิดามารดา ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือผู้ปกครองฝ่ายหญิง เพื่อตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส หากไม่มีบุคคลดังกล่าว ทรัพย์สินที่ให้แก่กัน ก็ไม่ใช่สินสอด เช่นบุคคลดังกล่าวถึงแก่ความตายไปเสียก่อน เป็นต้น

Q & A

“ของหมั้นหรือสินสอดนั้น ฝ่ายชายทำเป็นสัญญาเงินกู้ได้หรือไม่”กรณีการหมั้น

ตามกฎหมายนั้น การหมั้นต้องมีการส่งมอบของหมั้นกันด้วยแล้ว จึงจะสมบูรณ์ การทำสัญญากู้เป็นเพียงสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินเป็นของหมั้นในวันข้างหน้ายังไม่ได้มีการมอบทรัพย์สินกันอย่างแท้จริง สัญญาเงินกู้ดังกล่าวไม่ใช่ของหมั้น

กรณีสินสอด

กรณีของสินสอดนั้น กฎหมายมิได้บัญญัติว่า ต้องส่งมอบในขณะที่ทำสัญญาหมั้น หรือสมรส อาจทำสัญญากู้ไว้แทนสินสอดได้ ดังนั้น เมื่อมีข้อตกลงจะให้สินสอดกันแล้ว การให้สินสอดภายหลังย่อมกระทำได้ เพราะไม่มีกฎหมายใดห้าม หากฝ่ายชายทำสัญญากู้กับบิดาหรือมารดาฝ่ายหญิง แทนเงินสด สามารถกระทำได้อย่างไรก็ตาม การสมรสในที่นี้จะต้องเป็นการสมรสตามกฎหมาย กล่าวคือ ต้องมีการจดทะเบียนสมรส แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีเงินตามสัญญาจะไม่ใช่สินสอดเพราะเป็นการแต่งงานตามประเพณี ไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่การทำสัญญาเงินกู้ นั้น เป็นการทำให้เป็นการตอบแทนที่หญิงอยู่กับชาย ก็เป็นข้อตกลงที่บังคับกันได้เช่นกัน เมื่อมีการแต่งงานและอยู่กับกันแล้ว ฝ่ายชายไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ตกลงกันว่า จะมอบเงินให้ฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงสามารถเรียกเงินตามสัญญาเงินกู้ได้

ฝ่ายนิติการ มหาวิทยาลัย